

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YANGINDAN KORUNMA VE İTFAİYE TEŞKİLATININ
ÇALIŞMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler, Esaslar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunca kullanılan bütün bina ve işyerlerinin yangınlara karşı korunması, yangın çıkması durumunda söndürülmesiyle can ve mal kayıplarının önlenmesi konusunda alınması gereken önlemleri ve İtfaiye Teşkilatının çalışması, görevleri, sorumlulukları, personelin eğitimi, araç ve malzemelerinin alımı, bakımı ve onarım işleri ile bu işlerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması esaslarını belirtmektedir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge hükümleri, Kurumun tüm tesislerini yangından korunma ve yangınları söndürme ile görevli itfaiye teşkilatı ve bütün personeli kapsar.

Dayanak

Madde 3- a) İçişleri Bakanlığının 29/05/2002 tarih ve 1313 sayılı yazıları üzerine, 7126 sayılı Sivil savunma Kanununa ek 9 uncu maddesine göre Bakanlar Kurulunca 12/06/2002 tarihinde kararlaştırılan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik,

b) Bakanlar Kurulunun 27/11/1973 tarih ve 7/7551 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı maddelerle çalışan işyerlerinde ve işlerde alınacak tedbirler hakkında Tüzük,

c) 14/08/1987 tarihli ve 87/12028 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle, Av Malzemesi Benzerlerinin, Üretim, İthalı, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına ilişkin Tüzük,

d) 11.01.1974 tarih ve 14765 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan işçi sağlığı ve iş Güvenliği Tüzük

hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 -Bu Yönergede geçen kavramlardan;

a) MKE/Kurum/Teşekkül: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarını,

b) Yönetim Kurulu: Teşekkül Yönetim Kurulunu,

c) Genel Müdür: Teşekkül Genel Müdürünü,

d) Merkez Teşkilatı: Teşekkül merkezindeki birimleri,

e) Taşra Teşkilatı: Teşekkül merkezi dışındaki işletme/fabrika müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünü,

f) Birim: Belirli hizmetleri bünyesinde toplayıp yürüten ve/ veya uygulayan idari ve teknik ihtisas bölümlerini,

g) Müdürlük: Koruma ve Güvenlik Şubesi Müdürlüğünü,

h) Kısım Müdürlüğü: Kırıkkale Bölge Müdürlüğüne bağlı, İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünü,

ı) Araç ve malzemeler: İşyerlerinde ve itfaiye teşkilatında bulunan her türlü yangın söndürme malzemelerini,

ifade eder.

İlkeler

Madde 5 - Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Merkez ve taşra teşkilatında yangın çıkmasını önlemektir.

Sorumluluk kontrol ve rapor verme esasları

Madde 6- Bu Yönergenin uygulanmasından tüm birim amirleri, uygulanmanın izlenmesinden, merkez teşkilatında Koruma ve Güvenlik Şubesi Müdürlüğü, taşra teşkilatında ise İşletme Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğü ve İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğü sorumludur.

Yönerge hükümlerinin gereğince uygulanıp uygulanmadığı, Teftiş Kurulu Başkanlığınca denetlenir ve gerektiğinde Genel Müdür'e sunulmak üzere rapor düzenlenir.

Değişiklik esasları

Madde 7 - Bu Yönergede, mevzuattaki değişiklikler, teknik gelişmeler, uygulamada ortaya çıkan noksanlıklar ve ihtiyaçlar göz önüne alınarak, Müfettişler ve Koruma ve Güvenlik Şubesi Müdürlüğü ile işletme ve fabrika müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünün Yönergenin geliştirilmesine yönelik raporlandırılmış teklifleri üzerine , Personel ve Organizasyon Dairesi Başkanlığı tarafından gerekli değişiklik işlemleri yerine getirilir.

Dağıtım ve kullanım esasları

Madde 8 - Bu Yönerge gizli olmayıp, Teşekkül birimlerine dağıtılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Özel Hükümler

Yapı, Bina, Tesis, İşletmeler, Atölye, Büro, Garaj, Ambar ve Konutlarda Alınacak Koruma Önlemleri

Madde 9 - Yapı, bina, tesis, işletmeler, atölye, büro, garaj, ambar ve konutlarda alınacak korunma önlemleri şunlardır.

a) Genel Müdürlük, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğündeki doğal gaz, LPG, elektrik, radyo, telefon, televizyon ve diğer her türlü teknik gereçlerin görevli personel tarafından teknik şartlara uygun şekilde kullanılması gereklidir. Bunların yanlış kullanılması sonucu çıktığı belirlenen yangınlarda bu tesisatları kullananlar ile kontrol edenler sorumlu tutulurlar.

b) Elektrik İşleri Kısım Müdürlüğü, Bakım Onarım birimleri veya bu hizmeti yürüten sorumlu kişiler en az üç ayda bir defa tesisatları kontrol ederek yetkili müdürüne tamam olup, olmadığını ve varsa eksikliklerini bildiren raporu verir.

c) Bina çatılarında elektrik tesisatı bulunmaması gereklidir. Ancak gerekli emniyet tedbirleri alındıktan sonra yapılabilir.

d) Parlayıcı, Yanıcı ve Patlayıcı maddeler üreten ve kullanan İşletme, Fabrika Müdürlüklerinde sigara içme ve ateş yakma yasağını belirten uyarı levhaları kolayca görülecek şekilde uygun yerlere konulur. Bu işyerlerinde; patlayıcı, parlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerle çalışan işyerlerinde alınacak tedbirlerle ilgili Tüzük hükümlerine göre hareket edilir.

e) Çöp sepetleri, çöp bidonları ve sigaralıklar her gün düzenli olarak boşaltılır ve temizlenir. Çöp bidonlarının üstü kapakla örtülür ve korunmaya uygun yerlere konulur.

f) Yangının yerini belirlemek amacıyla, her oda, atölye, depo, tamirhane, garaj vs. kapılarına numara verilir.

g) Büro, depo, ambar, garaj, lokal gibi yerlerde elektrik ve yağ sobası, elektrik, gaz, benzin ocakları ile benzerleri kullanılamaz. Ancak gerekli görülen yerler için ilgili şahısların sorumluluğu altında işyeri amirinin izni ile bu araçlardan sadece kapalı sistemli elektrikli ısıtıcılar kullanılabilir.

h) İş yerlerinin kapı önlerine, merdivenlerine, koridor ve geçitlere gidip gelmeyi güçleştirecek hiçbir eşya ve malzeme konulamaz.

i) Patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve uçucu maddelerin üretildiği ve kullanıldığı yerlerde, buhar makineleri, motorlar, dinamo ve benzer tesisler ilgili tüzüklerde gösterilen hükümler göz önüne alınarak kullanılır.

j) İmalat esnasında meydana gelen her çeşit talaş ve malzemenin biriktirilmesine izin verilmez çalışmayı engellemeyecek bir yere götürülmesi de sağlanır.

k) Her çeşit akaryakıtın açıkta bırakılması yasaktır. Akaryakıt depolarında İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünce yeterli sayıda sabit veya elde taşınabilen yangın söndürme araç ve malzemeleri bulundurulur.

l) Demiryolu bağlantı hattı olan yerlerde atölye ve ambar önlerine kadar gelen lokomotiflerin kıvılcım veya ızgaralarından dökülen ateşlerin yangın çıkarmaması için Bölge Müdürlüğü tarafından lokomotifler üzerinde yangına karşı gerekli önlemler alınır.

m) Patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, uçucu maddeler ve av malzemelerinin taşınması ile depolanması hususları ilgili tüzük hükümlerine göre yapılır.

n) Kullanılmış ambalaj malzemeleri, boş sandık ve tahta parçalarının yapı, bina, tesis ve işletmelerden en az 50 metre uzağa ve kapalı alanlara konulması gereklidir.

o) Yağlı üstübü, paçavra vs. gibi kendiliğinden yanmaya elverişli olan maddeler açıkta bırakılmaz, üstü kapalı madeni kaplar içinde biriktirilir. Bu kapların üzerine boya ile yağlı paçavra yazılır ve kaplar yanmaya elverişli eşyaların uzağına konur.

p) Paydos saatlerinde motorların, tezgahların elektrikleri şebekeden kesilir. Ancak gerekli görülen yerlerde ilgili amirin izniyle bir nöbetçi bırakarak elektrikler kesilmeyebilir.

r) Yangın tehlikesi olan yerlerde kaynak yapılması uygun değildir. Ancak bu gibi yerlerde kaynak makinesinin kullanılması aşağıdaki şartların yerine getirilmesi ile mümkündür.

1) Üretim Kısım Müdürü veya ilgili Ünite Müdüründen izin alınır. Bina içinde bulunan yanıcı, patlayıcı maddeler tehlike bölgesinin dışına çıkarılır.

2) Tamiratın yapılacağı yer dikkatle yıkanır.

3) İş uzman bir personelin kontrolünde yapılır.

s) Uçucu, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği işyerlerinde çıkacak bir yangını önlemek üzere işin gerektirdiği sıcaklık derecesinden daha fazla yükselmemesine titizlikle dikkat edilir.

ş) Statik elektrikten doğacak tehlikeleri önlemek üzere tezgah ve makinalar mutlaka toprak hattına bağlanmış bulunmalıdır.

t) Kömürlerin havalandırılması işinde yığın ortalarına her iki metrede bir baca konulması ve bacaların etrafına da her 20 cm de bir hava deliği açılması gerekir.

u) İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğü işyerlerinin özelliklerine ve İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünün önerilerine göre "Özel Yangın Yönergesi" hazırlar ve yürürlüğe konulan bu Yönergenin uygulanması sağlanır.

v) Soba boruları ile mutfak bacaları 3 ayda, kalorifer kazan bacaları yılda bir temizlenir ve doğalgaz kullanılan yerlerde boruların eski ve delinmiş olmamasına dikkat edilir ve tesisatın kullanılmadığı zamanlarda emniyet vanaları kapalı tutulur.

y) Ambardaki eşyalar bir yangın anında aralarından kolayca geçebilecek şekilde yerleştirilir.

z) Doğalgaz, LPG kullanılan işyerlerinde tesisatı, projesi, malzeme seçimi ve montajı ilgili standartlara ve teknik şartnamede belirtildiği şekilde yapılmalıdır.

Açık sahalarda yangına karşı alınacak önlemler

Madde 10- Açık sahalarda yangına karşı alınacak önlemler aşağıda belirtildiği gibidir.

a) İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğü açık sahalarda bulunan yangına sebebiyet verebilecek otlar kurumadan önce titizlikle yok edilir. Özellikle atölye, ambar ve çalışma bürolarının yaklaşık 50 m' lik mesafeleri yakınında ot büyümesine izin verilmez. İşyeri sahaları parsellere ayrılarak aralarına yangın kesici toprak stabilize yollar yapılır.

b) Açık sahalarda bulunan hidrandların amaçları dışında kullanılmaması ve bunların çalışır durumda tutulması gerekir.

c) Bütün bina ve dış sahalarda bulunan hidrandlarla yangın muslukları ilk bakışta görülecek şekilde numaralandırılır ve bunlara ait basit planlar o yerin İdari İşler Müdürü ve İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdüründe bulundurulur.

d) Genel Müdürlük Merkez ve Taşra Teşkilatında bina, tesis ve atölyelerde yangın bakımından kritik özellik gösteren yerlere yıldırımdan korunmak için paratoner tesisatı yapılır.

Kapalı yerlerde yapılacak temizlik işleri

Madde 11- Bütün kapalı yerlerde her gün akşam paydosu takiben temizlik işlerinde görevliler tarafından varsa soba ateşleri alınır, iyice söndürülür ve yangın tehlikesi oluşturmayacak bir yerde toplanır, elektrikli ısıtıcılar fişinden çekilir, kağıt sepetleri, sigara tablaları iyice temizlenir. Elektrikler söndürülür. Pencere ve panjurlar kapatılarak odalar kilitlenir. Anahtarlar dolaba asılır, dolabın anahtarı ise, nöbetçi memuru veya koruma güvenlik personeline teslim edilir.

Kapalı yerlerde yapılacak kontrol işleri

Madde 12 - Geceleri nöbetçi memur veya diğer görevliler tarafından kontroller sonucu görülen açık kapı, pencere, yanan ışıklar derhal kapatılır. Yapılan kontrollerde bilhassa ateş ve duman görülmesi halinde gerekli tedbirlerin alınması için yangını önleme çalışmalarında görevli itfaiyecilere, nöbetçi memuru ve koruma güvenlik görevlilerine de durum derhal bildirilir.

Yangın ihbar araçları

Madde 13- Kurum Genel Müdürlüğü, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğü işyerlerinde çıkan yangınlar anında tüm teşkilata duyurulabilecek nitelikte yangın ihbar araçları, yangın algılama ve uyarı sistemleri, yangın uyarı butonları çeşitli yerlere konulur. Bu ihbar araçlarının kullanımı ve anlamları, özel yangın yönergelerinde belirtilir. Kurum birimlerinde mevcut sirenler yalnız ikaz alarmlarında, Sivil Savunma amaçları dahilinde kullanılır. Başka amaçlar için kullanılması yasaktır.

Yangın söndürme araçları

Madde 14- a) Su Kovası: İçi beyaz, dışı kırmızı yağlı boyalı üzerine beyazla “YANGIN” kelimesi yazılır. Galvenize saçtandır ve sadece yangında kullanılır. İçi daima su ve kum ile doludur.

b) Su Depoları : Binaların en üst katında asgari 5 ton su alacak tarzda ve daima dolu vaziyettedir.

c) Su Havuzları: İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğü bahçelerinde ve içi daima su ile doldurulmuş durumda bulunur.

d) Karbondioksitli, Köpüklü veya diğer kimyevi söndürme maddesini ihtiva eden yangın söndürme cihazları, motopomplar, arazözler ve hidrandlardır.

Yukarıda belirtilen yangın söndürme araçlarının her an hazır ve kullanılabilir durumda bulunmasından, o işyerinin amiri ile itfaiye görevlisi sorumludur.

Yangın tahrip araçları

Madde 15- Yangının genişlemesini, çevreye yayılmasını önlemede kullanılacak tahrip araçları yeteri kadar kazma, kürek, balta ve kancadır. Bunlar kolayca görülecek ve alınacak yerlerdeki duvarlarda kırmızıyla boyalı yangın panolar üzerine asılır.

Yangın tahliye araçları

Madde 16- İtfaiye tipi üçlü geçme merdiven, basamaklı halat merdiven üç katlı ve daha fazla katlı binalar için, sabit merdiven, eşya kurtarmak içinde yeteri kadar torba ve çuval bulundurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yangın Çıkış Zamanları, Büyümesi, Söndürülmesi, Yangın Sonrası Yapılacak İşler, Yangın Raporu

Yangınların çıkış zamanları

Madde 17- Yangınların çıkış zamanları aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Yangının mesai saati içerisinde Kurum Genel Müdürlüğü, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğündeki yapı, bina ve tesislerinde çıkması durumunda:

1 – Yangını ilk gören kişi zil, düdük, çan, telefon, telsiz ve varsa ihbar butonları ile işyeri itfaiyesine ve amirlere durumu bildirir. İtfaiye gelinceye kadar olay yerindeki personel ile birlikte gerekli yardım işine girer.

2 – Atölye veya büro personeli eşya kurtarma ekipleri ile birlikte yangında ilk kurtarılabilecek evrak , dosya v.b. lerini torba ve çuvalara doldurup çıkarırlar.

3 – Eşyalar ve evraklar götürüldüğü yerde güvenlik altına alınır.

4 – Kurtarılan eşya ve evraklar işyeri amirinin vereceği talimata göre ilgililere teslim edilir.

5 – Yangında İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün talimatına göre hareket edilir.

b) Yangın mesai saati içerisinde Kurum Genel Müdürlüğü, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ve Bölge Müdürlüğüne ait binaların çevresinde çıktığı takdirde :

1 – Yangını ilk gören personel, durumu amirine veya ilgililere bildirir. Yangın haberi alan ünitelerde yangının mesafesine ve kendi işyerine gelmesi durumuna göre hareket ederek, (a) bendindeki ihbarları yapmakla ve kendi işyerinde yangın önleyici tedbirleri almakla sorumludurlar.

2 – Çevresindeki yangının işyerini de tehdit etmesi halinde, binaların yangına karşı olan kapı ve pencereleri kapatılır. Perdeleri çıkartılır. Dosya ve evraklar torba ve çuvalara konulur ve gerekiyorsa bina dışına çıkartılır.

3 – Düşmüş kıvılcım ve ateşlerin söndürülmesi için çatının ıslatılması ve diğer önlemler yerine getirilir.

c) Yangın mesai saati dışında Kurum Genel Müdürlüğü, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğüne ait binalarda çıktığı taktirde :

1 – Yangını ilk gören personel hemen itfaiyeye telefon ederek yangının çıktığı yeri bildirir, yangın zilini, çanını veya butonunu devamlı çalar. İşyeri amiri ile ilgilileri en kısa zamanda haberdar eder.

2 – Yangından haberi olan personel, itfaiyeci ve koruma güvenlik görevlileri (a) bendinde yazılı hususlara göre hareket ederler.

d) Yangın mesai saati dışında Kurum Genel Müdürlüğü, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğüne ait binaların çevresinde çıktığı taktirde , yangını görenler ihbar hususunda (c) bendindeki esaslara göre hareket ederler.

Meydana gelen olaylar ilgililerce derhal Kurum Genel Müdürlüğüne en kısa zamanda da ilgili Sigorta yetkililerine bildirilir.

Yangın söndürmede gözönünde bulundurulacak hususlar

Madde 18- Yangın söndürmede gözönünde bulundurulacak hususlar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Yangın söndürme işlerinde su sıkıntısı ile karşılaşıldığı zaman, İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürü göstereceği gerekçe üzerine ilgili ünitelerin suyu anında kesilir ve bütün su kaynakları yangına müdahale için kullanılır.

b) Yangının çıkış sebebi , benzin, gaz vs. gibi infilak edici ve parlayıcı maddelerden oluşmuşsa, su ve asitli yangın söndürme cihazları kullanılmayarak Karbondioksitli ve köpüklü cihazlar ile kum kullanılır.

c) Magnezyum veya alüminyum toz ve talaşların bulunduğu yerlerde çıkabilecek yangınlara karşı; sulu, karbondioksitli ve köpüklü bütün söndürücülerin kullanılması yasaktır. Bu çeşit yangınların çemberlenmek suretiyle etkili şekilde tecridini sağlamak için, iş yerlerinde yeteri kadar kuru ve ince kum veya mıcır gibi yanmaz maddeler bulundurulur.

Yangının büyüme göstermesi

Madde 19- Yangının büyüme göstermesi durumunda **kamu ve özel kuruluşların** itfaiyelerinden yardım talep edilir.

Şehir içinde veya kurum dışı birimlerde bir yangının çıkması hallerinde

Madde 20- Kurum İtfaiye Teşkilatı;

a) 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun emrettiği hallerde,

b) Çıkan yangının Kurumun İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğüne ait bina veya mallarını tehdit etmesi halinde

c) Kurum dışında çıkan yangınlarda en büyük Mülki Amirinin isteği doğrultusunda,

yangına müdahale eder.

Yangın çıkışından sonra yapılacak işler

Madde 21- Yangın olayı Kurum Genel Müdürlüğüne idari ve teknik yönden soruşturulur.

Yangın Raporu

Madde 22- Yangın çıktığı işyerinin Müdürü ve İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürü tarafından yangınla ilgili 7 gün içinde bir rapor tanzim edilerek Kurum Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Tanzim Edilecek Bu Raporda :

a) Yangının hangi tarih ve saatte nerede başladığı, yangının başlangıcı işyerinin dışında bir yer ise o yerin adresi, kime ait olduğu, Fabrika tesis ve binalarına ne zaman ve nereden geldiği,

b) Yangının sebebi ile sebebiyet verenlerin kimler olduğu,

c) Yangını söndürme ve kurtarma işlerinin nasıl yürütüldüğü, işyeri mensuplarından veya dışarıdan kimlerin fedakarca çalıştıkları, kurtarma esnasında yaralanan, zarar gören kimselerin olup, olmadığı ve bunların kimler olduğu,

d) Yangında hangi kıymetlerin ne miktarda ve ne kadar zarara uğradıkları ile yangın sahasında veya enkaz altından kurtarılması mümkün kıymetler varsa bunların tahmini miktarı, cinsi ve özelliklerinin neler oldukları,

e) Yangının resmi makamlara ve sigorta mercilerine ne zaman bildirildiği bunlarla karşılıklı tutulan hasar raporlarının ne şekilde ve hangi şartlarla tutulduğu,

hakkında geniş bilgiler verilir.

Madde 23- Raporun gönderileceği birimler

Gönderilen bu raporlar Genel Müdürlükçe aşağıda belirtilen birimlere,

- 1) Genel Müdür Yardımcılığına (İdari)
- 2) Hukuk Müşavirliğine
- 3) Teftiş Kurulu Başkanlığına
- 4) Yatırım Planlama Dairesi Başkanlığına
- 5) Mali İşler Daire Başkanlığına
- 6) Savunma Sekreterliğine
- 7) Gerekli görülen diğer kurum birimlerine, idari ve adli makamlara ,

gereği için havale edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**İtfaiye Teşkilatı, Teşkilatın Görevleri, Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları, Çalışma Düzeni ve Saatleri****Kurum bünyesindeki itfaiye teşkilatı**

Madde 24- Kurum bünyesindeki itfaiye teşkilatı aşağıda belirtildiği gibidir.

a) İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğü : İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün sorumluluğu altında merkezi Kırıkkale olarak belirtilmiş ve yangın yerine en kısa zamanda ulaşılabilecek araç ve gereçlerle donatılmış bir teşkilattır.

b) İtfaiye Grubu : Bölgesi içerisinde çıkabilecek her türlü yangın ve afetlere müdahale edecek araç, gereç ve personele sahip bir teşkilattır.

İtfaiye Grupları:

- 1) Ankara - MKE Gazi Fişek Fabrikası Müdürlüğünde
- 2) Ankara - MKE Kapsül Fabrikası Müdürlüğünde,
- 3) Elmadağ - MKE Barutsan Elmadağ Barut Fabrikası Müdürlüğünde,
- 4) Kırıkkale - MKE Mühimmat Fabrikası Müdürlüğünde
- 5) Kırıkkale - MKE Hurda Müdürlüğünde

Bölge Müdürlüğü İtfaiye Teşkilatına ait bir itfaiye kurulur.

c) İtfaiye Birliği :

Bulduğu İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünde meydana gelecek yangın başlangıcını önleyebilecek kapasitede personel, araç ve gereçlerle donatılmış bir itfaiye birliğidir.

İtfaiye Birlikleri :

- 1) Ankara - Kurum Genel Müdürlüğünde 1' kılavuz kişi
- 2) Kırıkkale - MKE Silah Fabrikası Müdürlüğünde 1' kılavuz kişi
- 3) Kırıkkale - MKE Ağır Silah ve Çelik Fabrikası Müdürlüğünde 1' kılavuz kişi
- 4) Çankırı - MKE Çankırı Silah Fabrikası Müdürlüğünde 1 kılavuz kişi
- 5) Aliağa - MKE Aliağa Hurda Müdürlüğünde 1 kılavuz kişi
- 6) Seymen - MKE Seymen Hurda Müdürlüğünde 1 kılavuz kişi

d) İtfaiye Ekibi :

Bir itfaiye şefi sorumluluğu altında oluşturulan en az 3 kişiden kurulu bir itfaiye birliğidir.

İtfaiye Ekipleri, yukarıda bahsedilen İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünde kuruludur.

Kurum bünyesindeki itfaiye teşkilatlarının görevleri ile personelin görev yetki ve sorumlulukları

Madde 25- Kurum bünyesindeki itfaiye teşkilatının görevleri ile personelin görev yetki ve sorumlulukları aşağıda belirtildiği gibidir.

a) İtfaiye Teşkilatının Görevleri:

1) Genel Görevleri

Yangınların söndürülmesi, yangına karşı korunma önlemlerinin alınması ve su baskınlarında su basan yerleri tespit etmek, suları boşaltmak, binalarda meydana gelecek arızaları tespit etmek, çöküntülerde enkaz altında kalanları kurtarmak ve tabii afetlerden zarar gören personel ve malzemeyi kurtarmaktır.

2) Sosyal Görevler

Kırıkkale Kurum konutlarında oturanların Bölge Müdürlüğüne, diğer yerlerdeki Kurum Konutlarında oturanların Fabrika Müdürlüklerine yapacakları müracaatlardan yerinde görülenleri, esas görevi olan itfaiye hizmetlerini aksatmamak kaydı ile kilitli kapıları açmak, yüksek yerlerde merdiveni kullanmak, tazyikli su vermek ve sobalı konutların bacalarının temizlenmesini sağlamak gibi görevleri yerine getirmektedir.

b) İtfaiye Personelinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:

1) İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün Görevi :

Kurumun bina, tesis ve işletmelerinin yangından korunması için gerekli önlemleri almak veya alınması hususunda teklifte bulunmak, mevcut önlemlere rağmen meydana gelecek yangın ve patlama olaylarında yangının daha fazla büyümeden ve zarar vermeden söndürülmesini sağlamaktır.

Bu amaçla ;

Kurumun bütün bina, tesis ve işletmelerindeki itfaiye araç, gereç, personel ve tesisatını devamlı olarak kontrol eder. Eksik gördüğü hususların tamamlanması için Bölge Müdürü kanalı ile ilgililere teklifte bulunur.

İtfaiye araçlarının devamlı olarak bakımlı, hizmete hazır ve kullanılabilir durumda bulunmasından gerek emrindeki ve gerekse birimlerdeki itfaiye personeli için ellerindeki araçları kullanabilmelerini ve görevlerini zamanında ve gereği gibi yerine getirebilecek özelliği kazandıracak şekilde eğitim programları yapılmasından ve uygulanmasından sorumludur.

Yangın ve patlamanın oluşması halinde İtfaiye Teşkilatının sorumlusu olup, yangının söndürülmesi , daha geniş sahalara yayılmaması ve mümkün olan en az zararlı sonuçlandırılması için gerekli bütün önlemleri resmen alır ve uygular. Yetki ve imkanlarının dışında bulunan yangın önlemleri için ilgili ve yetkili makamlara en kısa yoldan ve doğrudan doğruya tekliflerde bulunur. Asli görevi yangın ve patlama hallerine müdahale dışında, Kurum tesislerini tehdit eden sel, deprem, fırtına hallerinde çökme tehlikesi bulunan bina ve tesislerin zararlı durumlarının giderilmesinde ve can kaybına sebep olabilecek tehlike hallerinde de elindeki araç, gereç ve personeli düzenli bir şekilde kullanarak tehlikeyi ortadan kaldırır.

Dış ve iç mevzuatın ve amirlerinin kendisine vereceği diğer yetkileri kullanmak ve emirleri yerine getirmekten sorumludur.

2) İtfaiye Amirinin Görevi

İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün vereceği görevleri yerine getirir.

İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün görev başında bulunmadığı zamanlarda istenebilecek itfaiye hizmetlerini müdürünün yetki ve sorumlulukları içinde yerine getirir.

İtfaiye personel ve araçlarının işin gerektirdiği durumlarda; iki ekip halinde çalışmalarını halinde kendisine verilen ekip ile görevini yerine getirir.

İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünün izin veya çeşitli sebeplerle görevden ayrılması halinde bu görevi yürütür. Dış ve iç mevzuatın ve amirlerinin kendisine vereceği diğer yetkileri kullanmak ve emirleri yerine getirmekten sorumludur.

3) İtfaiye Şefinin Görevi

Görevlendirildiği personeli yetiştirmek, sevk ve idare etmek, birlik sorumlusu olarak bulunduğu birimdeki yangın söndürme araçlarını her an yangına müdahaleye hazır tutmak, kendilerine bağlı elemanların dilek ve şikayetlerini amirlerine iletmek, birimdeki nöbetine katılmakla görevli olup, bunların eksiksiz olarak yerine getirilmesinden sorumludur.

4) İtfaiye Vardiye Sorumlusunun Görevi

İtfaiye vardiye şefine her hususta yardımcı olmak, birim içerisinde disiplini korumak, nöbet görevlerine katılmak, birim içerisindeki olayları şefe bildirmek ile görevli olup, bu işlerin tam olarak yerine getirilmesinden sorumludur.

5) İtfaiyecinin Görevi

Mesleği ile ilgili bilgileri öğrenmek, bunları uygulamak, yangında ve diğer hizmetlerinde kendisine verilecek işleri eksiksiz yapmakla, yangın eğitimi gibi görevleri yerine getirmekle, araç ve gereçlerin temizliğini yapmakla ve bu konularda amirine bilgi vermekle görevli ve bu işlerden sorumludur.

6) İtfaiye Şoförünün Görevi

Kendisine teslim edilen araçların bakım ve idaresinden, araçların işler durumda ve temiz bulundurulmasından, araçlarını garajdan yangın yerine ve oradan tekrar garaja emniyetle getirip götürmekten, görev dönüşünde araçların bakım ve ikmalini yaparak ikinci göreve hazır bulundurmaktan, mesleki ders, kurs, öğretim ile garaj nöbetlerine katılmaktan, kendisine görevi ile ilgili olarak verilecek diğer emirleri yerine getirmekten, yangın yerinde araçlarını suya zamanında bağlamaktan sorumludur.

Yangın yerinde herhangi bir hata veya kusurdan dolayı aracının görev yapamaması halinde ilgili şoför ihmal suçundan cezalandırılacağı gibi, göreve gidiş gelişlerde sebep olacakları kaza veya tahribat halinde Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili diğer kanun hükümlerine ile kurum personelinin tabi olduğu disiplin hükümlerine göre cezalandırılır.

7) İtfaiye Telefoncularının Görevi

Yangın ihbarlarını almak, alarm vermek, yangın adresini bildirmek, yangın yeriyle bağlantı sağlanması, diğer telefon görüşmelerinin kayıtlarını tutmak, nöbete girmek, her çeşit mesleki eğitimlere katılmak gibi işleri yapmakla görevli olup, bu hizmetlerden dolayı amirine karşı sorumludur.

8) İtfaiye Nöbetçilerinin Görevi

Biriminin garaj kapıları ve fabrikaların önemli görülen yerlerinde gece ve gündüz nöbet listesine göre nöbet tutmakla, kendisine yapılacak müracaat ve istekleri nöbetçi şefe veya amirine bildirmekle görevli olup, nöbetçiler, nöbet esnasında sigara içmez, yemek yiyemez, başkalarıyla sohbet edemez, nöbet yerini terk edemez ve devir aldığı nöbeti hakkıyla yerine getirir. Aksi takdirde kendisi hakkında gerekli disiplin işlemi uygulanır.

Çalışma düzeni ve saatleri

Madde 26- Yangın söndürme afet hizmetleri, bayram ve tatil günleri de dahil, günün 24 saati aksatılmadan sürdürülür. Bu hizmetin görülmesinde itfaiye personelinin 3 vardiya şeklinde çalışması esastır. Ancak zorunluluk halinde gerekçeleri de açıklanarak Genel müdürlükten izin alınmak suretiyle, 24 saat iş, 48 saat dinlenme şeklinde de çalışılabilir.

İtfaiye personelinin nöbet hizmetleri aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Birimin garaj kapıları ile gerekli görülen yerlerde gece ve gündüz itfaiyeciler tarafından nöbet tutulur.

b) Nöbetçiler bir noktada durmayıp devamlı olarak dolaşır, herhangi bir iş için yapılan başvuru ve istekleri nöbetçi şefe haber verir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Personelin Birim Hizmeti, Giyim Kuşamı, İzin İşleri, Eğitim ve Yangın Söndürme, Emir ve Disipline Uyma ve Uymayanları Cezalandırma

İtfaiye personelinin birim hizmeti

Madde 27- İtfaiye personelinin birim hizmeti aşağıda belirtildiği gibidir.

- İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünce düzenlenecek program dahilinde; yatmak, kalkmak, yemek, temizlik ve eğitim hizmeti bir düzen içinde yapılır.
- Yatma – Kalkma saatleri mevsime göre değişir ve uykuya 8 saat den az zaman bırakılmaz. Ancak gece nöbetleri uyku süresine dahildir. Gece yangınların devamı bu hususun dışındadır.
- Eğitim öğleden evvel ve öğleden sonra olmak üzere 2 defa olup, 1 saati geçmez. Sürekli eğitim ve yangın anları bunun dışındadır.
- İtfaiye hizmetlerinin gerektirdiği çeviklik, çabukluk ve dayanıklılık sporla sağlanır. Bunun için personele; kültür fizik çalışmaları, atlama, aletli sporlar, mukavemet, denge hareketleri, voleybol, basketbol ve benzeri çalışmalar yaptırılarak iş verimlilikleri artırılır.
- Araç, gereç ve garaj ile bölge yatakhane ve diğer yerlerin temizliği sabah ve öğle olmak üzere 2 defa ve genel işbaşı ile yapılır. Bu işler vardiya şefi tarafından denetlenir. Birimde birden fazla şef varsa kendi aralarında 4 saati geçmemek şartı ile nöbetçi şefliği tutulur. İşlerin sorumlusu nöbetçi şefidir.
- Birimin nöbetleri ile fabrikalardaki birliklerin nöbetleri ilgili müdürü tarafından tanzim edilerek nöbetçi şefi veya vardiya sorumlusu tarafından izlenir.

İtfaiye personelinin giyim kuşamı

Madde 28- İtfaiye Teşkilatında görevli personelin giyimi Makina ve Kimya Endüstri Kurumu Giyim Eşyası ve Koruyucu Malzeme Talimatında belirtilmiştir. İtfaiye teşkilatında görevli personel, görevi başında giyim eşyası talimatında belirtilen kıyafeti giymeye, rütbe ve işaretleri taşımaya, traşlı olmaya mecburdur.

Bölge Müdürü tarafından günün şartlarına uygun olarak Giyim Eşyası ve Koruyucu Malzeme Talimatında değişiklik teklifi yapılabilir.

İtfaiye personelinin izin işleri

Madde 29- İtfaiye personelinin izin işleri aşağıda belirtildiği gibidir.

İzin İşleri : İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünde çalışan itfaiye personelinin kanuni yıllık izinleri ilgili kanun ve yönetmeliklere göre verilir. Ancak izinin sırası, kullanma tarihleri o işyerinin durumuna göre İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünce önceden tespit edilerek işyerinde ilan edilir. Gereklik halinde göreve çağrılan personel en geç 2 gün içinde izinden dönmeye mecburdur.

Hafta tatili izinleri, aylık vardiye cetvelinde gösterildiği şekilde verilir. Ancak gerekli görüldüğü takdirde izin başka güne ertelenebilir. Bayramlar ile resmi tatillerde çalışanların izinleri sonraki günler içinde verilir.

İzinde bulunan itfaiye personeli resmi kıyafetle meyhane, gazino, bar gibi yerlere gidemez, sarhoş dolaşamaz ve kumar oynayamazlar, izinli olanlar birimde yattıkları takdirde, ihtiyaç halinde yangın vs. gibi olaylara katılmaya mecburdurlar.

İtfaiye personelinin eğitim ve yangın söndürme uygulaması

Madde 30- Kurumda Görevli bütün itfaiye personelinin eğitim ve uygulama yeri Kırıkkale'deki itfaiye merkezidir. Ancak ilgili itfaiye personeli eğitimleri işletme ve fabrikalarda da verilebilir. Her itfaiye personeli kendi mesleği ile ilgili hususları öğrenmek ve uygulamakla yükümlüdür. Bunun sağlanması amacıyla bulunduğu işyerindeki itfaiye hizmetleri aksatılmadan Bölge Müdürlüğünce hazırlanacak eğitim plan ve programına göre MKE Kurumu Genel Müdürlüğü Eğitim ve Kütüphane Hizmetleri Yönergesi gereğince yürütülür.

İtfaiye personelinin emir ve disipline uyma mecburiyeti

Madde 31- İtfaiye Teşkilatı Kurumun her çeşit malını ve personelin canını, felaket ve afetlerden koruyan ve kurtaran bir teşkilat olması dolayısıyla, bütün itfaiye personeli; Kanunlara, Tüzüklere, Genel Müdürlük Yönetmeliklerine, Genelge ve emirlerine aynen uymakla birlikte çalıştığı işyeri amirlerinin emirlerine, işyeri disiplinine uymaya mecburdur.

Tam ve sağlam bir disiplinin gerekliliği için aynı rütbede olanların birbirleri arasında, amir ve astlarının karşılıklı olarak saygı, sevgi ve güven halinde çalışmaları şarttır.

Emir ve disipline uymayanların cezalandırılması

Madde 32- Verilen emirlere ve disipline uymayanlara teşkilatın nöbet hizmeti ve yangın söndürme çalışmalarında ihmali görülenlere Kurum personelinin tabi olduğu disiplin hükümleri uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

İtfaiye teşkilatı araç, gereç ve donanımı, yeni teknik gereçler, bakımı ve onarımı

İtfaiye Teşkilatı ile Ekiplerinde Bulunacak Araç, Gereç ve Donatım

Madde 33- Kırıkkale İtfaiye Teşkilatı merkezi aynı anda Kurum itfaiye personelinin, eğitim, tatbikat ve ikmal merkezi olduğundan kurumun iştimal sahasına uygun sabit ve seyyar yangın söndürme araç ve gereçleri ile her türlü kimyevi yangın söndürme maddeleri ve tahrip malzemeleri bu merkezde bulundurulur. İtfaiye grup birliklerinde ve ekiplerinde, buldukları birimlerin özelliklerine göre yangın söndürme, kurtarma ve tahrip malzemeleri ile araç ve gereçler bulunur.

Kamu Binalarının Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte bahsedilen ve bu Yönetmelik listelerinde kayıtlı olanların dışında, araç, gereç ve donanım İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürünce tespit edilir.

Yeni teknik gereçler

Madde 34- retim ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak alınmasına ihtiyaç duyulan yangın araç ve gereçleri İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünce tespit edilerek Kırıkkale Bölge Müdürlüğü kanalı ile Genel Müdürlüğün onayına sunulduktan sonra öncelikle temin edilmesi sağlanır.

İtfaiye araç ve gereçlerinin bakım ve onarımı

Madde 35- İtfaiye araç ve gereçlerinin bakım ve onarımı aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Kurumun tüm bina, tesis ve işletmelerinde sabit ve seyyar bütün yangın araç ve gereçlerinin bakımı, onarımı, korunması ve göreve hazır bulundurulmasından ilgili birim müdürü ile itfaiye teşkilatı ve ekip amirleri sorumludur.

b) Sabit ve seyyar bütün yangın araç ve gereçleri ilgili ve yetkili personeli tarafından düzenli olarak özel talimatlarında belirtildiği şekilde bakıma tabi tutulur. alışmaz ve yetersiz durumunda görülenler süratle çalışır duruma getirilir.

c) Birimlerin depolarında yedek olarak Bölge Müdürlüğü emrinde bulunan yangın ve kurtarma araç ve gereçleri bulundurulmaz. İtfaiye Teşkilatı Kısım Müdürlüğünün göstereceği gerekçe üzerine ve yetkili amirlerin onayı ile birimlere tahsis edilir.

d) Birimlere onarım ve bakım amacıyla gönderilen bütün yangın araç ve gereçlerinin en kısa zamanda hizmete girmeleri sağlanır.

e) İtfaiye araç ve gereçleri bu Yönergede belirtilen görevler dışında kullanılamazlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Özel Yangın Yönergelerinin Uygulanması, Sorumlu Personel ve Bulunması Gereklisi Hususlar

Yangından korunma ve itfaiye teşkilatının çalışmaları yönergesi ile birimlerce tanzim edilen özel yangın yönergelerinin uygulanmasından sorumlu personel

Madde 36- Devlet tarafından kullanılan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, Yangından Korunma ve İtfaiye Teşkilatının alışmaları Yönergesi ile birimlerin zel Yangın Yönergelerinin ve bu konuda çıkarılacak tüm Kanun, Kararname, Tüzük, Yönetmelik ve emirlerinin uygulanmasından Genel Müdürlükte Sosyal ve İdari Hizmetler Dairesi Başkanı, İşletme, Fabrika Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüğünde ilgili Müdürler sorumludur. Ancak, hizmetin yürütülmesi ve takibi için, bu makamlar bir alt derecedeki Müdür veya Kısım Müdürlerini görevlendirebilirler ve sorumluluk verebilirler.

Genel müdürlük, işletme, fabrika müdürlükleri ile bölge müdürlüğünde düzenlenecek özel yangın yönergelerinde bulundurulması gerekli hususlar

Madde 37- Genel Müdürlük, işletme, fabrika müdürlükleri ile bölge müdürlüğünde düzenlenecek özel yangın yönergelerinde bulundurulması gerekli hususlar aşağıda belirtildiği gibidir.

Bu Yönergelerde işyerlerinin özel hususları dışında;

- a) 14. Maddede belirtilen yangın ihbar vasıtalarının cinsleri, yerleri, kullanım şekilleri ve diğer ifadeler.
- b) Yangının mesai saatleri içerisinde ve dışında meydana gelmesi halinde yapılacak işler belirtilir. Bu işler yangından önce alınacak önlemleri, yangın esnasında yapılacak işleri ve yangından sonra devam edecek işlemleri kapsar,
- c) Teşkilatta bulundurulması gerekli araç ve gereçlerin cinsleri, miktarları ve nerelerde buldukları gösterilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat, Yürürlük, Yürütme

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 38- Yönetim Kurulunun 20/09/2004 tarih ve 267 sayılı Kararı ile kabul edilerek yürürlüğe konulan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Yangından Korunma ve İtfaiye Teşkilatının Çalışmaları Yönetmeliği 07/03/2005 tarih ve 60 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 39- Bu Yönerge, 08/03/2005 tarihli Makam Olur'u ile yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 40- Bu Yönerge hükümlerini Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü yürütür.

C i n s i	D ü Ő ü n c e l e r
Yangın İhbar gereçleri :	
- Yangın ihbar telefonu	Özeldir. Başka bir iş için kullanılamaz
- Yangın çanı	Ağız çapı en az 15 cm. olacak
- Yangın ihbar butonları	
- Telsizler	
Yangın Söndürme Araç ve Gereçleri :	
- Motopomp	Yeteri kadar hortum, rekor, lans, ara musluk ve komple
	Asgari üç kişilik muvazzaf itfaiye personeli bulunan
	Bina ve tesisler için gerekli yerlerde
- Mayi Köpük Jeneratörü	İlk elli metre kare için bir müteakip sahalar için en az
- Yangın söndürme aletleri (kimyevi köpüklü, karbondioksitli vs. gibi)	Tehlikeli yerlerde 200 metre kare için bir, çok tehlikeli
	Yerlerde 200 metre kare için iki, Ayrıca her katta da
	Bir taneden az olmamak üzere 6 kg'lık cihaz
- Su deposu	Tek veya müteaddit on ton kapasiteli olmalıdır. Tek
	ise; tabandan itibaren üçte ikisi yangın musluklarına
	üçte biri sıhhi tesislere müteaddit ise; yangın musluk-
	luklarına bağlı olan sıhhi tesisata bağlanmalıdır.
- Su varilleri	Su deposu bulunmayan yerlerde
- Yangın söndürme pompası komple (Pompa kova)	
- Kum torbası, yedek sandık veya varil	Bunlardan biri
- Su kovası	Yeterli kadar
	Motopomp olan binalarda yer altı su havuzları tercih
Kurtarma Gereçleri :	
- İlk Yardım	Kızılay tipi
- Sedyeler	
- Madeni sürmeli merdiven	En az dokuz metre
- Geçme merdiven	ikili veya üçlü
- Torba ve çuval	
- Otomatik firen tertibatlı can kurtarma halatı	(ipi yeteri kadar)
Yardımcı gereçler :	
- Elektrik el feneri	
- Balta	
- Varyos kürek	
- Kazma	Bu gereçler belirli bir yerde bulunmalıdır.
- Kanca	
- Terkos anahtarı	Hidrand olan yerlerde
- Hortum ve ip makarası	Hortum kullanacak müesseseler için
- Havagazı anahtarı	Havagazı bulunan yerlerde